
BEROEPSGROEPING

KATH. VL. M. A.

Poststraat 109, - Brussel

Postch. : 29.76.51

Tel. : 17.29.87

STUDIE N° 3

Over Maatschappelijk Dienstbetoon

In België hebben de eerste scholen voor M.D. reeds een 25-jarig bestaansjubileum achter de rug... en nog steeds wordt over de eigenlijke inhoud van wat men Maatschappelijk Dienstbetoon noemt, geredetwist.

Het is inderdaad een feit dat M.D. niet zo gemakkelijk te omlijnen valt en dit, misschien wel vooral, omdat M.D. zich onder zoveel vormen voordoet en omdat niet in alle landen de benaming M.D. éézelfde inhoudt.

Daarom menen wij dat het voor de leden van onze groepering interessant kan zijn hen een overzicht te geven van wat men in ons land door M.D. verstaat en welke evoluities dit begrip heeft doorgemaakt, zonder daarom iets in te boeten van wat als « eigen » kenmerk ervan beschouwd wordt. Men hoeft immers een constante factor terug te vinden in een benaming, die voor een bepaalde activiteit steeds dezelfde blijft. Het gaat hier in feite om een in « evolutie zijnde realiteit », omdat in het dienstbetoon aan de maatschappij steeds weer onverwachts nieuwe aspecten belicht worden die aan nieuwe noden beantwoorden.

Bij deze uiteenzetting passen nl. : het ontstaan en de groei van het officieel erkend M.D. — de bepalingen die er in de loop van de jaren aan gegeven werden — de vraag of het M.D. een beroep uitmaakt — zekere náoorlogse beschouwingen zo nationale als internationale — toelichting over in concreto bestaande vormen van M.D....

Door deze beschouwingen trachten wij door te dringen tot wat de essentie is — of zou moeten zijn — van elk M.D. Zowel het verleden als het heden helpen ons daarin.

Wat België betreft is het logisch op te klimmen tot de verklaringen dienaangaande gegeven door de personen die het nodig oordeelden « scholen voor opleiding tot M.D. » op te richten.

Inhoud van het M. D.

Van « officiële » zijde kennen wij in België het Koninklijk Besluit van October 1920 waardoor de Raad der scholen voor M.D. werd ingesteld.

Het K.B. van 11 Juni 1935 geeft al de verklaringen er van nopens het M.D. terug met de wijzigingen die sedert 1920 voorkwamen; vat alles samen en vult aan vooral wat het te volgen programma en de te geven vorming betreft.

De officiële erkenning van de noodzakelijkheid opleidingscholen voor M.D. op te richten werd voortgegaan door een uitgebreide actie in die richting ondernomen, nl. in het zoeken naar de mogelijkheden tot verbetering van de levensvoorwaarden bij de arbeidersbevolking.

In ons land zien wij initiatieven ontstaan in de arbeidersbewegingen die meer en meer aanvoelen hoe nodig het is over « gevormde en welingelichte » krachten te beschikken om in bestaande levensgewoonten, in vaststaande stellingen — die niet altijd overeenstemmen met het algemeen welzijn — kenteringen en omvormingen te brengen.

Zo zien wij in katholieke milieus de menigvuldige studiekringen ontstaan en wordt in socialistische rangen de « centrale voor volksontwikkeling » gesticht.

Het initiatief der Christelijke Sociale Vrouwenwerken neemt gedurende de oorlog 1914-1918 vastere vormen aan en betekent een eerste stap naar de oprichting van sociale scholen. De evolutie ervan kan als volgt worden geschetst :

Eerst werden lessen, studie-dagen en -weken ingericht voor kernen van arbeiders die in hun omgeving invloed konden uitoefenen. Daarna richtte men zesweekse leergangen in voor toekomstige leiders van sociale organisaties. Een volledig programma werd uitgewerkt in perioden van 6 weken. Uit dit programma werd o.a. geput bij het opstellen van het officieel programma der scholen.

Scholen voor M. D.

Wij ortlenen aan het K.B. van 1935 het doel van de scholen voor M.D.

DOEL : « Op elk gebied hebben in de naoorlogse periode (1914-1918), werken en instellingen van onderstand, van vooruitzicht en van dienstbetoon, zich uitgebreid. In betrekkingen tussen werkgevers en werknemers zijn moeilijk op te lossen problemen opgerezen. Ten overstaan van nieuwe verhoudingen, uit nieuwe sociale toestanden gesproten, moest worden ingegrepen.

GESCHOOIDE KRACHTEN, mannen en vrouwen dienen gevormd, die de leiding zullen nemen van instellingen, waarvan het doel steeds ingewikkelder en lastiger te bereiken wordt.

GESPECIALISEERDEN, wier preventieve en tevens helende bedrijvigheid in hoofdzaak gericht is op een « stelselmatig » bestrijden van de maatschappelijke kwalen, in hun oorzaken en gevolgen; en in het « economisch » leven op het inluiden van een tijdperk van vrede en verstandhouding tussen groeperingen, van eerbied en erkenning van elkaars rechtmatige eisen en belangen.

2 •

*De Scholen voor Maatschappelijke Dienstbetoon he-
ding tot die taak op zich genomen ».*

In 1935 zijn reeds 8 scholen wettelijk erkend. Op geest in dewelke de scholen aanvaard worden. Wij lezen blz. 2 : « Mits in achtneming van de K.B. dienaanga gramma de scholen vrij, het onderwijs naar goeddunke baseren op de wijsgerige, sociale en economische leer

Stemmen van ondervindingrijke personen

Het is interessant naast deze officiële tekst, ook a te gaan.

De Heer Maus toenmalig voorzitter van de « Raad M.D. » in België, in zijn studie over de scholen voor M.D. in 1925 in de « Franse sociale week van Lyon » (1) c M.D. 2 takken :

1° de « opvoeding van de arbeiderstand en de vormi schikte personen ». Hij staft zijn beweringen door halen van wat in die richting gepresteerd werd o.m. in c land, Frankrijk enz.;

2° de « liefdadigheid in de breedste zin genomen aan de actuele noden ». Ook hier geeft hij uitgebreide ken uit een prospectus van de school voor M.D. van Ne University »). Wij laten enkele zinnen uit die informatie

« Nietegenstaande de vooruitgang heerst overal ee adaptatie, van spanning... het sociale leven is niet gezac

In het algemeen kan men zeggen dat « het M.D. een « sociale welzijn » opwekt. Dit mag onder een dubbel worden, nl. :

— *genezend* voor wat betreft sociale kwalen en — *voorhomend*, om sociale kwalen te voorkomen vernieuwing van sociale krachten.

Waar het eerste deel van de dienst er op gericht is, gen te verzachten, wil het tweede deel voornamelijk de weg ruimen. »

De Heer Maus citeert verder 3 typen van Maats tenten :

1. De Leaders (leiders) van de arbeidersbeweging
2. De « sociale bezoekerster » die heelt maar voorra bijsland beoefent.
3. De fabriektoezichtster.

(1) *Fr. Maus.* — Les écoles de Service Social. — Leçon professée à la Semaine Quai du Plat 16, Lyon.

De Scholen voor Maatschappelijk Dienstbetoon hebben de voorbereiding tot die taak op zich genomen ».

In 1935 zijn reeds 8 scholen wettelijk erkend. Op te merken valt de geest in dewelke de scholen aanvaard worden. Wij lezen in hetzelfde besluit blz. 2 : « Mits in achtneming van de K.B. dienaangande, laat het programma de scholen vrij, het onderwijs naar goeddunken in te richten en te baseren op de wijsgerige, sociale en economische leer die de hunne is ».

Stemmen van ondervindingrijke personen

Het is interessant naast deze officiële tekst, ook andere meningen na te gaan.

De Heer Maus toemmalig voorzitter van de « Raad der scholen voor M.D. » in België, in zijn studie over de scholen voor M.D. die hij voorlegde in 1925 in de « Franse sociale week van Lyon » (1) onderscheidt in het M.D. 2 taken :

1° de « opvoeding van de arbeiderstand en de vorming van daartoe geschikte personen ». Hij staft zijn beweringen door voorbeelden aan te halen van wat in die richting gepresteerd werd o.m. in de V.S.A., in Engeland, Frankrijk enz.;

2° de « liefdadigheid in de breedste zin genomen en beantwoordend aan de actuele noden ». Ook hier geeft hij uitgebreide toelichting getrokken uit een prospectus van de school voor M.D. van New-York (Fordham University »). Wij laten enkele zinnen uit die informatie volgen :

« Nietegenstaande de vooruitgang heerst overal een gevoel van inadaptatie, van spanning... het sociale leven is niet gezond.... »

In het algemeen kan men zeggen dat « het M.D. een dienst is die het « sociale welzijn » opwekt. Dit mag onder een dubbel opzicht beschouwd worden, nl. :

— *genezend* voor wat betreft sociale kwalen en wonden;

— *voorkomend*, om sociale kwalen te voorkomen door ordening en vernieuwing van sociale krachten.

Waar het eerste deel van de dienst er op gericht is, de nadelige gevolgen te verzachten, wil het tweede deel voornamelijk de oorzaken uit den weg ruimen. »

De Heer Maus citeert verder 3 typen van Maatschappelijke Assistenten :

1. De Leaders (leiders) van de arbeidersbeweging en instellingen.
2. De « sociale bezoekerster » die heelt maar vooral « preventieve » bijstand beoefent.
3. De fabriektoezichtster.

(1) *Is. Maus.* — Les écoles de Service Social. — Leçon professée à la Semaine Sociale de France 1925. Quai du Plat 16, Lyon.

De conclusie van deze beschouwingen ligt voor de hand.

De scholen voor M.D. zijn in de verschillende landen gegroeid uit de opgedane ervaringen. De diversiteit van de sociale noden, het steeds meer ingewikkeld worden van de sociale verhoudingen, vergen van de sociale werkers en wersters, naast sociale zin, ook een aangepaste technische vorming. Vandaar de noodzakelijkheid « beroepspersonen tot sociale actie » op te leiden.

In de aangehaalde spreekbeurt wordt met nadruk gezegd dat het inspireren van een oprecht sociaal ideaal de voornaamste taak is van elke school.

Deze in 1925 algemeen toegetreden mening wordt ook elders zij het in andere bewoordingen toegelicht. In « Le Service social à travers le monde » (1928) gebruikt de Heer Dr Sand volgende formule :

De taak van het M.D. die bestaat in « het geheel van inspanningen, die het lijden voortkomend uit ellende, willen verzachten » heet hij « assistante palliative ». Verder karakteriseert hij het M.D. als volgt :

— helende bijstand (assistance curative) die individuen en familie tot normale levensomstandigheden terugbrengt ;

— preventieve bijstand (assistance préventive) die de sociale kwalen voorkomt ;

— opbouwende bijstand (constructive) die er naar streeft de sociale levensvoorwaarden te verbeteren en het sociaal peil te verhogen.

Op het eerste « nationaal algemeen congres », door de gediplomeerde M.A. te Antwerpen georganiseerd in 1930, werd aan Mej. Baers, secretaresse van de Katholieke Internationale Unie voor M.D., gevraagd een toelichting te geven over M.D. Haar bepaling luidt als volgt :

« Het M.D. kan aangezien worden als een werkzaamheid, die er naar streeft met aangepaste middelen, de stichting en normale werking te verzekeren van de kaders, die voor de mensen noodzakelijk of nuttig zijn ».

Hierin wordt nadruk gelegd op het opbouwende aspect van het M.D. alhoewel ook het helend en herstellend werk niet mag genegeerd worden.

In een Franse studie « Le service social », legt Mevr. Jeanty (1) een zeker verband tussen liefdadigheid en M.D. Haar uiteenzetting komt in hoofdzaak hierop neer :

« Le service social est la charité organisée rationnellement pour ne rien perdre en faveur du relèvement de l'individu et des familles ».

Ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van de « Kath. Internationale Unie voor M.D. » — gesticht in Milaan 1925 — herneemt de Heer Minister Rubens, de bepaling in 1930 gegeven, en omschrijft ze in volgende termen : « Volgens de door onze Unie gegeven bepaling is het M.D. een vorm van sociale bedrijvigheid, die, met aangepaste technische middelen,

(1) « L'Assistance sociale », Mme Jeanty, Paris. — A. Pedone 1934.

de stichting of normale werking wil bevorderen van de nodig of nuttig zijn voor de mens, in zoverre deze niet met eigen middelen te voorzien. Met andere woorden : « van sociale werken samengevoerd en methodisch uitgede en technisch geschoolde agenten met als doel :

— de enkelingen en hun gezin in normale levensplaatsen of ze er opnieuw in plaatsen door middel van opvoedend werk, terwijl ook gestreefd wordt naar het opviduele *wedervijds* hulp, aanpassing of wederaanpassing — maatschappelijke bevoering en malaise, ellende afweren en de terugkeer ervan beletten door rechtstreeks *oorzaken* ;

— op betere wijze de noodzakelijke en nuttige socia ten en zodoende bijdragen, binnen de sfeer van eigen de instelling of wederinstelling van de sociale orde ».

De omschrijving hier door de Heer Rubbens aange de eigenlijke kenmerken van het M.D. die wij door de ex weehouden :

- opvoedend en krachten opwekkend ;
- preventief — op de oorzaken agerend ;
- opbouwen van sociale orde.

Is M. D. een " BEROEP " .

Tussen 1920 en 1930 werden in België 490 gediplome vormd. Deze verenigen zich in onderscheidelijke groepe levensbeschouwing, doch zoeken contact onder elkaar en lijk in 1930, zoals reeds vermeld, hun eerste nationaal werpen in.

In de voorgedragen verslagen vinden wij een hele f verscheidenheid in de uitzichten van het M.D., zowel in private sector. Wat in het doel van de scholen voor M.D. reeds voorbijgestreefd ; zo zien wij o.m. uiteenzettingen o huizen — bij de kinderverken — in de onderneming... congres was inderdaad het M.D. als **beroep, waartoe speci is**, te doen ingang vinden bij de openbare mening.

Een meer uitdrukkelijke en bepaalde studie nopens d een beroep ? » werd in 1937 bij gelegenheid van internatio in Parijs gehouden, uitgediept (U.C.I. de S.S. : Journé pour A.S. Catholiques 1937).

Mej. Lévéque, die de studie voordraagt, toetst het f gende karakteristieken van een beroep :

« Een beroep is een vorm van activiteit,

de stichting of normale werking wil bevorderen van de sociale kaders die nodig of nuttig zijn voor de mens, in zoverre deze niet in staat is, daarin met eigen middelen te voorzien. Met andere woorden : « M.D. is het geheel van sociale werken samengevoegd en methodisch uitgevoerd door bevoegde en technisch geschoolde agenten met als doel :

— de enkelingen en hun gezin in normale levensomstandigheden plaatsen of ze er opnieuw in plaatsen door middel van een uitgebreid *opvoedend* werk, terwijl ook gestreefd wordt naar het *opwekken* van individuele *wederszijdse* hulp, aanpassing of wederaanpassing;

— maatschappelijke beroering en malaise, ellende, sociale kwalen, afweren en de terugkeer ervan beletten door rechtstreeks te *ageren* op de *oorzaken*;

— op betere wijze de noodzakelijke en nuttige sociale kaders inrichten en zodoende bijdragen, binnen de sfeer van eigen bedrijvigheid tot de instelling of wederinstelling van de sociale orde ».

De omschrijving hier door de Heer Rubbens aangehaald, geeft ons de eigenlijke kenmerken van het M.D. die wij door de evolutie heen willen weerhouden :

- opvoedend en krachten opwekkend;
- preventief — op de oorzaken agerend;
- opbouwen van sociale orde.

Is M. D. een " BEROEP ".

Tussen 1920 en 1930 werden in België 490 gediplomeerde M.A. gevormd. Deze verenigen zich in onderscheidelijke groepen naar hun eigen levensbeschouwing, doch zoeken contact onder elkaar en richten gezamenlijk in 1930, zoals reeds vermeld, hun eerste nationaal congres te Antwerpen in.

In de voorgedragen verslagen vinden wij een hele gamma reeds van verscheidenheid in de uitzichten van het M.D., zowel in officiële als in private sector. Wat in het doel van de scholen voor M.D. voorzien was, is reeds voorbijgestreefd; zo zien wij o.m. uiteenzettingen over M.D. in gasthuizen — bij de kinderverken — in de onderneming... De inzet van dit congres was inderdaad het M.D. als **beroep, waartoe speciale vorming nodig is**, te doen ingang vinden bij de openbare mening.

Een meer uitdrukkelijke en bepaalde studie nopens de vraag « Is M.D. een beroep ? » werd in 1937 bij gelegenheid van internationale studiedagen in Parijs gehouden, uitgediept (U.C.I. de S.S. : Journées internationales pour A.S. Catholiques 1937).

Mej. Lévéque, die de studie voordraagt, toetst het M.D. aan de volgende karakteristieken van een beroep :

« Een beroep is een vorm van activiteit,

a) die beantwoordt aan zekere tradities en aan sociale noden;

b) waarvan de uitoefening een voorafgaande studie vergt tot aanwerven van een bepaalde kennis en een aangepaste techniek;

c) voor welker uitoefening een gewettigde vergoeding voorzien is.

Men stelt dan ook vast dat het M.D. in zijn uitingen werkelijk aan deze vereisten beantwoordt. Het M.D. wordt dan ook door deze internationale vergadering erkend als beroep. Reeds worden voorstellen van beroepscontract gedaan door die landen die nopens de mening hier uitgedrukt meer gevorderd waren (o.a. Zwitserland). Anderzijds stelt het verlenen van beroepstitel aan het M.D. een einde aan de opvatting van sommige landen, nl. dat M.D. als « caritatief » werk door « vrijwilligers » (bénévoles) dient waargenomen. Vastgesteld wordt dat « aangeworven kennis en technische bekwaamheid onmisbaar zijn al dient er op gewezen dat M.D. niet louter als « beroep » mag nagestreefd worden daar het zonder ideaal niet degeëlijk beoefend wordt. Men moet er dus omzeggens een « roeping » voor voelen. Men behoeft zich voor een valse techniek, die slechts daden stelt terwijl de bezieling ontbreekt.

« Een oprecht M.D. haalt zijn waarde uit de innerlijke oriëntatie van de beoefenaar ervan, die zijn taak in de eerste plaats als een « roeping » beschouwt. — Het M.D. is een zedelijke kracht tot het algemeen welzijn en moet materiele krachten ten dienste stellen van zedelijke krachten ».

N.B. — In « Social work as a profession », uitgave van de Amerikaanse vereniging van M.A., vindt men ongeveer dezelfde gegevens over M.D. als beroep, als deze in Parijs aangehaald nl. bl. 6 (The nature of a profession) — Kenmerken van « beroep » :

— het vergt meer verstandelijke inspanning dan andere arbeid en een hogen graad van verantwoordelijkheid;

— het moet aangeleerd worden;

— het houdt de toepassing in van de wetenschap aan concrete toestanden;

— het zoekt naar eigen organisatie om op te treden, tot verdediging van eigen belangen en vooruitgang in levensstandaard;

— het is verantwoordelijk voor het algemeen welzijn.

In België gaan de 2^e en 3^e Congressen van M.A. (Luik 1939 — Brussel 1946) beslist dezelfde richting uit. Intussen kwam de eerste verovering nl. het wettelijk erkennen van het diploma.

Een ontwerp van « statuut » werd uitgewerkt waarin het M.D. toegelicht wordt in verband met andere beroepen. Het Congres van 1946 gaf een uitgebreid overzicht van wat door M.D. dient verstaan te worden en hoe het door speciaal gevormde agenten dient waargenomen. Wij halen graag uit het ontwerp statuut naar voren wat voor deze uiteenzetting nuttig is; en willen voorafgaandelijk opmerken dat het hier gaat over « gemeen-

6 •

schappelijke opvattingen en eisen van *alle* gediplomeerden die steeds in onderlinge samenwerking de « nationale » niseerden. In alle rangen wordt gestreefd naar degeëlijkhtenen van het beroep.

Ontwerp statuut M. A.

BASIS VAN HET STATUUT.

Door M.A. worden bedoeld de personen dragers van ma van M.D. afgeleverd volgens de schikkingen van het kenning ervan regelt. **De wet van 12 Juni 1945 beschermt KENMERK VAN HET BEROEP.**

Het beroep van M.A. vergt welbepaalde studies, verpecten, en is rechtstreeks gericht op het welzijn van de en als maatschappelijk wezen.

Het M.D. beoogt het « vrijwaren of het verhogen waardigheid », hetzij door rechtstreeks contact met de er beïnvloeding van de onmisbare of nuttige kaders die d hetzij door het bevorderen van de onderlinge verhouding groepen. — Het is dit « specifiek » en « algemeen dat het M.D. onderscheidt van andere beroepen en het de M.A. wetligt.

Bemerking : Het spreekt van zelf dat de M.A. die eekiest dan het M.D., zich aansluit bij het gekozen beroep KADERS.

Het beroep van M.D. wordt ingeschakeld in vele oft kaders waar de M.A. een taak van waarnemen, informtussenschakel heeft. Door het samenwerken met veel a éenzelfde kader, dient de M.A. waakzaam te zijn om niefspecifiek werkteerein te treden.

PLICHTEN EN RECHTEN VAN DE M.A.

Het M.D. is een vertrouwenspost bij uitstek. Men hoge eisen stellen.

De M.A. moet blijk geven van een diepe *rechtvaardige ongewoensde naastenliefde*.

Men verwacht van de M.A. :

a) een uiterlijke houding, weerspiegeling van de innerieerbied en vertrouwen wekt;

b) het bewustzijn van eigen verantwoordelijkheid.

Dit alles veronderstelt een hoge graad van zelfluichtlijkheid. De M.A. die niet beantwoordt aan de gestelberokkent schade, niet enkel aan eigen M.D., maar ook aAnderzijds heeft de M.A. het recht zekere eisen te

schappelijke opvattingen en eisen van *alle* gediplomeerde M.A. uit België die steeds in onderlinge samenwerking de « nationale » congressen organiseren. In alle rangen wordt gestreefd naar de gelijkheid bij het uitoefenen van het beroep.

Ontwerp statuut M. A.

BASIS VAN HET STATUUT.

Door M.A. worden bedoeld de personen dragers van het officieel diploma van M.D. afgeleverd volgens de schikkingen van het K.B. dat de toekenning ervan regelt. **De wet van 12 Juni 1945 beschermt de titel van M. A.**

KENMERK VAN HET BEROEP.

Het beroep van M.A. vergt welbepaalde studies, vertoont velerlei aspecten, en is rechtstreeks gericht op het welzijn van de mens als persoon en als maatschappelijk wezen.

Het M.D. beoogt het « vrijwaren of het verhogen van de menselijke waardigheid », hetzij door rechtstreeks contact met de enkeling, hetzij door beïnvloeding van de onmisbare of nuttige kaders die de mens omringen, hetzij door het bevorderen van de onderlinge verhouding tussen mensen en groepen. — Het is dit « specifiek » en « algemeen menselijk doel », dat het M.D. onderscheidt van andere beroepen en het eigen statuut van de M.A. wetigt.

Bemerting : Het spreekt van zelf dat de M.A. die een andere activiteit kiest dan het M.D., zich aansluit bij het gekozen beroep.

KADERS.

Het beroep van M.D. wordt ingeschakeld in vele officiële of in private kaders waar de M.A. een taak van waarnemen, informatie, uitvoering en tussenschakel heeft. Door het samenwerken met veel andere personen in éénzelfde kader, dient de M.A. wakzaam te zijn om niet buiten het eigen specifiek werkteerein te treden.

PLICHTEN EN RECHTEN VAN DE M.A.

Het M.D. is een vertrouwenspost bij uitstek. Men mag aan de M.A. hoge eisen stellen.

De M.A. moet blijf geven van een diepe *rechtvaardigheidszin* en een *ongeeveinsde naastenliefde*.

Men verwacht van de M.A. :

- a) een uiterlijke houding, weerspiegeling van de innerlijke waarde, die eerbied en vertrouwen wekt;
- b) het bewustzijn van eigen verantwoordelijkheid.

Dit alles veronderstelt een hoge graad van zelfucht en eigen persoonlijkheid. De M.A. die niet beantwoordt aan de gestelde verwachtingen berokkent schade, niet enkel aan eigen M.D., maar ook aan het beroep.

Anderzijds heeft de M.A. het recht zekere eisen te stellen noyens de

voorwaarden die het werk het meest doelmatig bevorderen nl. :

- een grote vrijheid van werkregeeling en initiatief;
- het volle vertrouwen van dezen die de dienst inrichten;
- een passende waardering voor de dienst zelf, omwille van het te dragen gezag en prestige;
- het erkennen van het diploma, enz...

Dit citaat uit het derde nationaal congres van de Belgische M.A. is belangrijk daar het onthult van het beroep veel bijdraagt tot het juist situeren van zijn doel. Wij vinden in de aangehaalde teksten dezelfde elementen terug die voorkomen in de bepaling hoger vermeld en op het jubelcongres van de K.I.U. voor M.D. vooropgezet.

Na-oorlogse beschouwingen

Het M.D. wordt hier beschouwd in het licht van de komende maatschappelijke hervormingen. Hoewel hierdoor niet geraakt wordt aan de grondslag van het M.D. en geen essentieel verschil met de vroegere bepalingen opdaagt, is het nochtans van belang er enkele toelichtingen uit te halen.

Het M.D. wordt als volgt gekenmerkt :

« ...een middel om de mens te helpen bij het vervullen van zijn hoge zending in het kader van zijn beroep, van zijn familie, van de samenleving... dit M.D. streeft naar verbeteringen, compensatie van ongelijkheden en deficiënties, naar aanpassing van de kaders aan het individu of van het individu aan de veranderlijke sociale voorwaarden... als doel van het M.D. beschouwen wij ook : het bijdragen tot het herstel van de christelijke organisatie van de samenleving; dit alles om het individu in de mogelijkheid te stellen zijn door God gewilde individuele en sociale bestemming te bereiken ».

(Uit het verslag van Mej. De Vuyst, bl. 19 van « Le service social réalisateur d'un nouvel ordre social-chrétien. ») (1)

In 1947 wordt in Lucerne door dezelfde internationale Unie bij gelegenheid van het internationaal congres van het M.D. de aanpassing van het M.D. aan de naoorlogse omstandigheden bestudeerd en onschreven volgens de noden van de verschillende landen.

In 1949 werden in NIJMEGEN ten gerieve van de tak « Verenigingen M.A. in de K.I.U. voor M.D. », internationale studiedagen ingericht met algemeen thema : « De verantwoordelijkheid van de M.A. ». — Bij die gelegenheid sprak de Heer Baron Vander Straeten-Waillet over « Het M.D. tegenover de actuele noden van de wereld », en vestigde de aandacht van de aanwezige M.A. op de uitbreiding van het M.D., op de noodzakelijke uitwisseling van opvattingen en diensten tussen alle landen en op de verdediging van de katholieke principes die het M.D. oriënteren.

(1) Uiteen van de U.C.I. de S.S. Poststraat 111, Brussel.

Als besluit van deze eerste uiteenzetting halen wij aan waover allen in die internationale manifestaties — de eerbied voor de menselijke persoon; — als uiteindelijk doel : het vestigen van een orde.

Bij het vaststellen van die fundamentele principes innerd aan de talrijke aspecten die het M.D. vertoont.

Het M.D. bekommert zich niet enkel om het verzach van tekorten en mistoestanden van stoffelijke, verstaard aard — maar wil ook verborgen krachten opwekken, onen samenwerking van allen, een betere en meer menswaard op te bouwen.

Zijn taak is dus opvoedend en opbouwend in die gemeenschap.

Bij de opsomming van deze kenmerken vinden wij menten terug die door alle evoluties heen het M.D. kar vroeger reeds aangehaald werden : opvoedend — kra preventief : op oorzaken agerend — opbouwen van soc

Tegenover nieuwe toestanden passen nieuwe meth we uiterlijke vormen die echter de blijvende innerlijk M.D. niet mogen verlaten. Mens en gemeenschap als c hebben een onveranderlijke innerlijke waarde verbond wezenheid.

Toelichting over bestaande vormen van in ons land

De voorafgaande beschouwingen en bepalingen nog len voor velen, naar ik hoop, heel wat klaarheid gebrac aard, zending en verhoopde resultaten van het M.D.

Vooraleer echter over te gaan tot een algemene co praktisch belang de verzamelde gegevens te toetsen aan lijkingen van het M.D. in België.

In ons land treft men het M.D. aan, zowel in ope instellingen. In de beide sectoren is het arbeidsveld zee zich nog steeds uit :

Onder « openbare instellingen » rangschikken wij

— De M.A. gehecht aan de Commissie van Openl (C.O.O.), hetzij als secretaresse, hetzij als bezoeker. oriëntering van deze instellingen gaat men veeleer naa werking; daartoe moet beroep worden gedaan op gevor de oorzaken van den nood kunnen opsporen en die er naa op aangepaste wijze te lenigen, maar, meer nog, naar h den nood waar het mogelijk is. M.A. in den O.O. hebben naamste taak : de betrekkingen met de hulpbehoeven

Als besluit van deze eerste uiteenzetting halen wij de grondslagen aan waarover allen in die internationale manifestaties akkoord gaan :

— de eerbied voor de menselijke persoon;
— als uiteindelijk doel : het vestigen van een christelijke sociale orde.

Bij het vaststellen van die fundamentele principen wordt tevens herinnerd aan de talrijke aspecten die het M.D. vertoont.

Het M.D. bekommert zich niet enkel om het verzachten en het genezen van tekorten en mistoestanden van stoffelijke, verstandelijke of morele aard — maar wil ook verborgen krachten opwekken, om door inspanning en samenwerking van allen, een betere en meer menswaardige sociale orde op te bouwen.

Zijn taak is dus opvoedend en opbouwend in dienst van mens en gemeenschap.

Bij de opsomming van deze kenmerken vinden wij de constante elementen terug die door alle evoluties heen het M.D. karakteriseren en die vroeger reeds aangehaald werden : opvoedend — krachten opwekkend; preventief : op oorzaken agerend — opbouwen van sociale orde.

Tegenover nieuwe toestanden passen nieuwe methoden, komen nieuwe uiterlijke vormen die echter de blijvende innerlijke normen van het M.D. niet mogen verlaten. Mens en gemeenschap als doel van het M.D. hebben een onveranderlijke innerlijke waarde verbonden aan hun eigen wezenheid.

Toelichting over bestaande vormen van M. D. in ons land

De voorafgaande beschouwingen en bepalingen nopens het M.D. zullen voor velen, naar ik hoop, heel wat klaarheid gebracht hebben in zake aard, zending en verhoogde resultaten van het M.D.

Vooraleer echter over te gaan tot een algemene conclusie, is het van praktisch belang de verzamelde gegevens te toetsen aan enkele verwezenlijkingen van het M.D. in België.

In ons land treft men het M.D. aan, zowel in openbare als in vrije instellingen. In de beide sectoren is het arbeidsveld zeer ruim en breidt zich nog steeds uit :

Onder « openbare instellingen » rangschikken wij o.m. :

— De M.A. gehecht aan de Commissie van Openbaren Onderstand (C.O.O.), hetzij als secretaresse, hetzij als bezoeker. Door de nieuwe oriëntering van deze instellingen gaat men veel meer naar « preventieve » werking; daartoe moet beroep worden gedaan op gevormde personen die de oorzaken van den nood kunnen opsporen en die er naar streven den nood op aangepaste wijze te lenigen, maar, meer nog, naar het verdwijnen van den nood waar het mogelijk is. M.A. in den O.O. hebben dan ook als voornaamste taak : de betrekkingen met de hulpbehoevenden zo menselijk

mogelijk te maken en de steun zo te verlenen dat noch de persoonlijke, noch de familiale waardigheid gekrenkt worde, maar integendeel hersteld of heropgewekt worde. Daar ligt de opvoedende taak, die slechts dan volledig zijn zal als de belanghebbende — zij het dan ook met zedelijke aanmoediging en steun — zich zelf zal kunnen behelpen. Aldus behoort aanpassing en wederaanpassing van ondersteunden tot dit M.D.

— In een ander sfeer zijn er de M.A. gehecht aan het Ministerie van Justitie of een dienst ervan afhankelijk. Zo onderscheidt men de M.A. bij het gevangeniswezen; de M.A. bij het parket of bij de kinderrechtsbank. Uiterst delicaat werkterrein van heropvoeding, wederaanpassing en opwekken van het bewustzijn van eigen menselijke waardigheid bij allen die aan dit M.D. worden toevertrouwd. De M.A. heeft te doen met een zedelijk verval dat als complex moet onderzocht worden : oorzaken ervan dienen ontlekt te worden en bij de belanghebbende moet eerst de innerlijke kracht gewekt en aangewend worden om het besef van de menselijke waardigheid op te roepen en het herstel ervan te bewerken. Meer dan toewijding wordt hier vereist : een gepaste vorming en daarenboven een sterk uithoudingsvermogen en optimisme, om steeds met vernieuwde moed de taak aan te vatten.

— Op dezelfde lijn ongeveer maar in een ander uitzicht, staat de M.A. gehecht aan een van de diensten voor geesteshygiëne: dispensaria of gestichte. Voor een mogelijke wederaanpassing worden vereist : niet enkel een grondige kennis van de betrokene zelf, maar ook van het milieu, waar deze terugkeert. Voortdurend moet op de meest tactvolle wijze toezicht worden gehouden over alle personen die in het geval betrokken zijn.

— In openbare diensten wordt nog gerangschikt het M.D. door de ministeries ingericht : nl. Finantie — Openbare werken — Arbeid en Sociale Voorzorg — Volksgezondheid. Eveneens het M.D. in het « Rijksfonds voor Maatschappelijke Zekerheid » — de Compensatiekassen — de Algemene Spaar- en Lijfrentkas enz...

Gemeenten en Provincies hebben gedurende de jongste jaren veelal beroep gedaan op M.A. hetzij voor M.D. bij eigen personeel, hetzij voor M.D. bij instellingen van geneeskundige aard om er de sociale aangelegenheden te behartigen; hetzij bij instellingen als tehuisen voor ouden van dagen of voor weeskinderen.

N.B. — Vele M.A. hebben het M.D. in de algemene achting doen stijgen door de voorbeeldige wijze waarop zij optraden in oorlogswerken van allerlei aard. Zo ontstond het :

M.D. in officiële en semi-officiële instellingen nl. in N.W.O.S. — de sociale dienst van het leger — de sociale dienst in weerstandsgroeperingen — sociale dienst bij de repatriëring — de U.N.R.R.A. — de dienst voor de verplaatste personen (D.P.) — in de I.R.O....

10 •

Verder vinden M.A. hun plaats in « medico-social het N.W.K. — het Rode Kruis — de N.M.B.S. — de enz...

Het M.D. speelt ook zijn rol in vele inrichtingen kwalen o.m. in dispensaria, sanatoria, inrichtingen voor verninkten, blinden enz... — Hier ook vinden wij het M.D. terug : preventief en curatief, opvoedend en met inachtnaam van de persoonlijke, menselijke waardigheid welzijn.

Voor al deze vormen van M.D. kan gelden wat er N.M.B.S. in een van hun studiekeringen vastlegden nl.

« Ons M.D. bestaat vooral in het vinden van gepast (wat psychologisch inzicht vergt), opdat ons optreden stand » zou zijn. Onze aandacht moet gaan naar de persoon wat de persoon kan beïnvloeden : huiselijk milieu, omgeving, arbeidsmilieu. Dan zullen wij ontdekken, welke en welke ongunstig zijn; welke invloeden bij gevolg welke gesteund moeten worden.

Practisch hebben wij een taak van : « onderzoek dienstbetoon ».

Na het M.D. in openbare en andere diensten behalve wil ik graag nog 'n paar uitzichten van het M.D. onderzich lenen tot werkelijke en rechtstreeks opvoedende bedoel eerst de M.A. in de WERKEN van VOLKSOPVOEDing nl. steunen op het principe van « self-help ». Er bestaastreekse vormende taak te volbrengen in een milieu zoekt.

In organisaties voor jeugd of voor volwassen personen uitgedacht programma, gedeeltelijk door belanghebbende reerd, uitgewerkt worden. De M.A. die hier leiding verheugende uitslagen komen. Door de voorafgaande M.A. in kennis gebracht zowel van de sociale noden als gische behoeften van belanghebbenden en hij of zij kan werk uitoefenen in een atmosfeer van vertrouwen, wederen samenwerking. — Spoedig groeit er uit het milieu medewerkers waardoor de inspanning en ook het resultaat worden. Aldus vindt men in de private sector een van de vormen van M.D.

De M.A. in de ONDERNEMING :

De M.A. in de nijverheid houdt zich bezig met de arbeidsmilieu en de adaptatie van iedere arbeider aan De taak van de M.A. op het plan der onderneming wordt door de sociale functie van het bedrijfshoofd. Sociale f

Verder vinden M.A. hun plaats in « medico-sociale » diensten van het N.W.K. — het Rode Kruis — de N.M.B.S. — de Buurtspoorwegen enz...

Het M.D. speelt ook zijn rol in vele inrichtingen voor lichamelijke kwalen o.m. in dispensaria, sanatoria, inrichtingen voor gebrekkigen en verminkten, blinden enz... — Hier ook vinden wij de kenmerken van het M.D. terug : preventief en curatief, opvoedend en wederaanpassend met inachtnaam van de persoonlijke, menselijke waardigheid en het familiaal welzijn.

Voor al deze vormen van M.D. kan gelden wat enkele M.A. van de N.M.B.S. in een van hun studiekringen vastlegden nl. :

« Ons M.D. bestaat vooral in het vinden van gepaste omgangsvormen (wat psychologisch inzicht vergt), opdat ons optreden niet louter « bijstand » zou zijn. Onze aandacht moet gaan naar de persoon en naar alles wat de persoon kan beïnvloeden : huiselijk milieu, onmiddellijke omgeving, arbeidsmilieu. Dan zullen wij ontdekken, welke invloeden gunstig en welke ongunstig zijn; welke invloeden bij gevolg dienen geweerd en welke gesteund moeten worden.

Practisch hebben wij een taak van : « onderzoek — opvoeding — dienstbetoon ».

Na het M.D. in openbare en andere diensten behandeld te hebben, wil ik graag nog 'n paar uitzichten van het M.D. onderstrepen, omdat deze zich lenen tot werkelijke en rechtstreeks opvoedende mogelijkheden. Ik bedeel eerst de M.A. in de WERKEN van VOLKSOPVOEDING, deze die nl. steunen op het principe van « self-help ». Er bestaat hier een rechtstreekse vormende taak te volbrengen in een milieu dat deze vorming zoekt.

In organisaties voor jeugd of voor volwassen personen kan een logisch uitgedacht programma, gedeeltelijk door belanghebbenden zelf geïnspireerd, uitgewerkt worden. De M.A. die hier leiding heeft kan tot zeer verheugende uitslagen komen. Door de voorafgaande vorming werd de M.A. in kennis gebracht zowel van de sociale noden als van de psychologische behoeften van belanghebbenden en hij of zij kan aldus het sociaal werk uitoefenen in een atmosfeer van vertrouwen, wederzijdse sympathie en samenwerking. — Spoedig groeit er uit het milieu zelf een corps van medewerkers waardoor de inspanning en ook het resultaat vertienvoudigd worden. Aldus vindt men in de private sector een van de meest renderende vormen van M.D.

De M.A. in de ONDERNEMING :

De M.A. in de nijverheid houdt zich bezig met de sanering van het arbeidsmilieu en de adaptatie van iedere arbeider aan zijn arbeidstak. De taak van de M.A. op het plan der onderneming wordt geconditioneerd door de sociale functie van het bedrijfshoofd. Sociale functie waarvan de

grondslagen vervat zijn in de menselijke verhoudingen voortspruitend uit de contractuele verbintenissen tussen bedrijfshoofd en werknemers, waardoor voor het bedrijfshoofd de initiale verplichting ontstaat een normaal arbeidsmilieu te scheppen waarin zijn medewerkers op een menswaardige wijze dienen te werk gesteld. De « sociale dienst » als dusdanig wordt door het bedrijfshoofd slechts een verplichting van middel, wanneer zijn personeel materieel te kort schiet, om zijn sociale functie behoorlijk te vervullen. Op zulk ogenblik doet het bedrijfshoofd gewoonlijk beroep op gespecialiseerde medewerkers in het M.D. — in casu — M.A., evenals hij zich de medewerking zal verzekeren van specialisten in het waarnemen van zijn technische, financiële, administratieve en commerciële functies.

De S.D. is aldus een organische dienst d.w.z. een bestanddeel van de onderneming en als dusdanig fungerend onder de verantwoordelijkheid van het bedrijfshoofd. Zijn activiteiten zitten vast aan de sociale bedrijfsfunctie en hebben hoofdzakelijk op het oog de humanisatie van het bedrijfsmechanisme en zijn voornamelijk te verwezenlijken bij : de aanwerving, de selectie, de arbeidsvoorwaarden, de follow-up, de veiligheid, de gezondheid van de werknemers, de beroepsopleiding, ontslag enz.... Als bevoegde agenten van de sociale dienst in de nijverheidsondernemingen vinden wij hier de M.A. terug, hetzij als Hoofd van de S.D. in de kleine en middelmatige ondernemingen, hetzij als gespecialiseerde medewerker in voornoemde activiteiten van de S.D. in de grote ondernemingen.

(Uit een interview van Mej. Vanden Bruel, M.A.)

M.D. in de KOLONIE. — Een in de laatste jaren toenemende activiteit, is het M.D. in de kolonie, 't zij in ondernemingen z.a. pas aangehaald, 't zij in de door het ministerie aanvaarde sociale actie. In deze sector past het M.D. de methodes toe van de werken voor « Volksopvoeding » (self-help), mits in achtname van de eigen aard en, rekening houdend met gewoonten en zeden van belanghebbenden en de soms zeer uiteenlopende omstandigheden in dewelke deze geplaatst zijn. Het M.D. vergt van de M.A. — z.a. van andere werkers — een bijkomende koloniale vorming.

Het M.D. op INTERNATIONAL PLAN z.a. het door de « Economische en Sociale Raad van de O.V.V. (O.N.U.) gepropageerd wordt, heeft ook zijn eigen kenmerken en aanpassingen in verband met de eigen toestand der landen en volkeren die onder het domein van het M.D. vallen.

Wij menen dat de voorgaande voorbeelden de inhoud en aan te wenden methodes van het M.D. duidelijker maken voor de oningewijden in het M.D.

Wij hebben er reeds op gewezen dat M.D., als een levende realiteit, in evolutie is en dus in de loop der tijden een andere inhoud en andere methodes kan aanwenden zonder aan de innerlijke betrachtingen er van te ver-

zaken. Misschien kan een eigen ervaring hiertoe nog duidelijker Bij het ontstaan van de werken voor « Volksopvoeding » gunste van de « vrouwen uit den arbeiderstand » werd 1917-1918, waarover in begin dezer uiteenzetting gesproken al de katholieke vrouwen op te roepen in één v om als uiteindelijk doel evenwel de ontvoogding van de bevoorwaarden en haar levensomstandigheden te verbeteren

Reeds in 1920 werd deze stelling verlaten en kwam i ging de vrouwengilden te beperken tot de vrouwen uit d omdat deze, aldus rechtstreeks betrokken in de werkin misne heel wat activiteit zouden verwekken. De verder juistheid van die stelling bewezen. — De eerste social — en deze die zij tot medewerkers aangeworven hadden gans nieuwe methode toe te passen dan deze tot dan to dergelijke evolutie zien wij zich voortdurend volbreken van sociale actie waar M.A. een vruchtbare taak k

Na al de voorgaande bepalingen en citaten, rijst vraag op : *en nu* ? Hoe dienen wij het M.D. te interpreteren algemene bepaling gegeven worden die beantwoordt van nu en dienen kan voor de toekomst?

Ja, indien wij ons houden aan algemene bewoording maatschappelijk dienstbetoon is een dienst die, het pe algemeen sociale- welzijn opwekt en bevordert ».

In feite gelden voor de katholieke M.A. nog steeds d in 1930 en 1935 gegeven als in 1947 en 1948 met de aanpa nodig volgens de specifieke toestanden. Hoofdzakelijk blij zoeken naar methodes van M.D. z.a. reeds gezegd — de mens en de rechten van de « natuurlijke » gemeenschap

Een toelichting niet tegenstrijdig met de onze « voorstel statuut voor M. A. » in 1946 aangehaald beoogt het vrijwaren of het verhogen van de menselijke door rechtstreeks contact met de enkeling, hetzij door b onmisbare of nuttige kaders die de mens omringen, hetj deren van de onderlinge verhouding tussen mensen en

Op de studiedagen in Parijs gehouden in November auspiciën van de O.V.V. (O.N.U.) werd getracht een : internationaal begrip vast te leggen in volgende termi ding M.D. wordt in een min of meer brede zin gebruik wordt er door bedoeld : « het geheel van de activiteiten kelde gemeenschappen van deze tijd er naar trachten

a) de sociale relaties « menselijk » te maken (te b) de overwinningen van de sociale actie te « individue ze beter tot bereik van eenieder te stellen ;

zaken. Misschien kan een eigen ervaring hiertoe nog duidelijker inwerken. Bij het ontstaan van de werken voor « volksopvoeding » en nl. deze ten gunste van de « vrouwen uit den arbeiderstand » werd ons in de lessen 1917-1918, waarover in begin dezer uiteenzetting gesproken werd, gehouden *al* de katholieke vrouwen op te roepen in één vrouwenorganisatie om als uiteindelijk doel evenwel de ontvoogding van de arbeidersvrouw te bevorderen en haar levensomstandigheden te verbeteren.

Reeds in 1920 werd deze stelling verlaten en kwam men tot de overtuiging de vrouwengilden te beperken tot de vrouwen uit den arbeidersstand omdat deze, aldus rechtstreeks betrokken in de werking, door hun dynamisme heel wat activiteit zouden verwekken. De verdere evolutie heeft de juistheid van die stelling bewezen. — De eerste sociale werkers echter — en deze die zij tot medewerkers aangeworven hadden — dienden een ganz nieuwe methode toe te passen dan deze tot dan toe gevolgd. — Een dergelijke evolutie zien wij zich voortdurend voltrekken o.m. in alle vormen van sociale actie waar M.A. een vruchtbare taak kunnen waarmaken.

Na al de voorgaande bepalingen en citaten, rijst bij U wellicht de vraag op : *en nu* ? Hoe dienen wij het M.D. te interpreteren ? Kan er een algemene bepaling gegeven worden die beantwoordt aan de realiteiten van nu en dienen kan voor de toekomst ?

Ja, indien wij ons houden aan algemene bewoordingen z.a. : « Het maatschappelijk dienstbetoon is een dienst die, het persoonlijke- en het algemeen sociale- welzijn opwekt en bevordert ».

In feite gelden voor de katholieke M.A. nog steeds de bepalingen zowel in 1930 en 1935 gegeven als in 1947 en 1948 met de aanpassingen in elk land nodig volgens de specifieke toestanden. Hoofdzakelijk blijft dat men in het zoeken naar methodes van M.D. z.a. reeds gezegd — de eigen aard van de mens en de rechten van de « natuurlijke » gemeenschappen eerbiedigt.

Een toelichting niet tegenstrijdig met de onze, is deze in het « voorstel statuut voor M. A. » in 1946 aangehaald : « Het M. D. beoogt het vrijwaren of het verhogen van de menselijke waardigheid hetzij door rechtstreeks contact met de enkeling, hetzij door beïnvloeding van de onmisbare of nuttige kaders die de mens omringen, hetzij door het bevorderen van de onderlinge verhouding tussen mensen en groepen.

Op de studiedagen in Parijs gehouden in November 1949 onder de auspiciën van de O.V.V. (O.N.U.) werd getracht een gemeenschappelijk internationaal begrip vast te leggen in volgende termen : « De bewoording M.D. wordt in een min of meer brede zin gebruikt. Voor sommigen wordt er door bedoeld : « het geheel van de activiteiten die in de ingewikkelde gemeenschappen van deze tijd er naar trachten :

- a) de sociale relaties « menselijk » te maken (te humaniseren) ;
- b) de overwinningen van de sociale actie te « individualiseren » door ze beter tot bereik van eenieder te stellen ;

in een woord : bij te dragen tot de ontplooiing (épanouissement) van de waardigheid van de menselijke persoon, door een rationeel en samengeoörd benutten van de werke, de instellingen en de sociale weten ».

Voor anderen wordt het begrip M.D. vastgehecht aan deze die het M.D. beoefenen (social worker) en beduidt in het geheel van bovenvernoemde activiteiten deze die waargenomen worden door de agenten die tot die taak « bijzonder voorbereid werden ».

Al deze bepalingen kunnen wij toetreden : zij zijn algemeen genoeg om er de verscheidenheid van uitzichten in het M.D. aan te toetsen. Ruimte blijft ons over om elk M.D. met een bijzonder kenmerk onderling te onderscheiden.

Wat « hoofdzak » blijft is het « inzicht » dat wij in ons M.D. leggen en de geestes- en gemoedsgesteltenis die wij tegenover onze zending aan nemen, daarbijvoegend de innerlijke overtuiging dat men zich niet Maatschappelijk Assistent « improviseert ». Een vorming is strikt nodig, een overtuiging is onontbeerlijk en de principen op dewelke wij onze werking baseren moeten solied zijn.

De tragiek van de laatste jaren heeft ons voldoende aangewezen tot welke onmenselijke verhoudingen en gedragingen een « vals » beeld van wat « persoonlijk menselijk » en « algemeen » **welzijn** betekenen. Een orde willen opbouwen waarin de mens als middel en niet als doel beschouwd wordt, leidt tot totale ontredering.

Katholieke M.A. ontvangen om er hun werk op te bouwen, in hun vorming de meest soliede en ware grondslagen die en de tijdelijke en de eeuwige bestemming van de mens in acht nemen. Zij vinden er de normen in op dewelke het algemeen welzijn kan opgebouwd worden met inachtname van de menselijke rechten en plichten als persoon en als gemeenschapswezen.

Waar, door ons, nadruk gelegd wordt op de principiële vorming komt de noodzakelijkheid van de « techniek » niet in het gedrang. Zonder bepaalde theoretische begrippen en praktische oefening wordt het M.D. wellicht een mislukking of zal het op zijn minst genomen heel wat tijdverlies en heel wat ontgochelings oplopen.

Niet zonder rede wordt het programma van de sociale scholen aan herziening onderworpen : van 2 jaar studie gebracht tot 3 jaar, na een jaar ontdekkingsvinding, wordt nu de eventualiteit ingezien van een nieuwe verlenging.

Een laatste toelichting.

In 1948 werd door de O.V.V. (O.N.U.) in elk land een enkwest georganiseerd over M. D. en over de scholen.

Wij delen hierbij het antwoord mede dat door het « Nationaal Verbond der Kath. M.A. van België », als lid van de K.I.U. voor M.D. werd

14 •

ingezonden op 27-1-48 :

« Het is moeilijk het werkerrein van het M. D. duidelijk te maken, daar dit laatste zich steeds aan de evolutie van de gemeenschappen waardoor nieuwe toestanden ontstaan die nieuwe in het leven roepen (Voorb. : ervaringen van de oorlog en de nieuwe werken en instellingen).

Het is echter nuttig de **grenzen** van het M.D. aan te geven in voege blijven welke ook de omstandigheden mogen zijn als doel de menselijke persoon en moet opvoedend agere **BEGREINZING.**

1. Het M. D. mag alleen « aanvullend » optreden niet bij machte is, uit eigen kracht de hindernissen die de verwezenlijking van een waardevol en menselijk bestaan. Het zal zijn hulp bieden daar waar de beoefening soon normaal toegekende plichten en rechten, door onbepaald merd wordt.

2. Het M.D. veronderstelt een rationele en georgan zou slechts door daartoe technisch gevormde agenten worden.

3. Het M.D. mag zich niet in de plaats stellen van de van groepen of vrije natuurlijke ingerichte gemeenen beroepsgroeperingen — ondernemingsraden — familiale enigingen van vooruitzicht of van hygiëne — wederzijdse zekeringen — coöperatieven...

Taak van de M. A.

De M.A. is de agent geschoold tot het beoefenen van van persoon tot persoon, 't zij in gemeenschappen. De M.A. pen om dienstig te zijn in de « sociale actie ».

Enkele voorbeelden voor België :

A. — *Van persoon tot persoon* : opbeuring van de eigen kracht de oplossing niet vinden voor moeilijke gevev toestanden (bijstand — plaatsing kinderen — hulp aan nen).

Wederzijdse aanpassing van het midden aan de p keerd wanneer voorbijgaande — of blijvende — stoornis (M.D. van het gevangeniswezen — de misdadige jeugd — van geesteshygiëne).

B. — *In de gemeenschappen* :
— de arbeidsvoorwaarden « menselijk » maken : neming;

— toepassing van wettelijke of administratieve ma scheiden zijn in toepassingsmodaliteit : schikkingen aang verfraaiing, de veiligheid van het arbeidsmilieu;

ingezonden op 27-1-48 :

« Het is moeilijk het werkterrein van het M. D. duidelijk af te lijnen daar dit laatste zich steeds aan de evolutie van de gemeenschap moet aanpassen waardoor nieuwe toestanden ontstaan die nieuwe vormen van M.D. in het leven roepen (Voorb. : ervaringen van de oorlog en naoorlog met al de nieuwe werken en instellingen).

Het is echter nuttig de **grenzen** van het M.D. aan te duiden die steeds in voege blijven welke ook de omstandigheden mogen zijn. Het M.D. heeft als doel de menselijke persoon en moet opvoedend ageren.

BEGRENZING.

1. Het M. D. mag alleen « aanvullend » optreden waar de persoon niet bij machte is, uit eigen kracht de hindernissen te overwinnen die de verwezenlijking van een waardevol en menselijk leven in de weg staan. Het zal zijn hulp bieden daar waar de beoefening van aan de persoon normaal toegekende plichten en rechten, door onbekwaamheid blemmerd wordt.

2. Het M.D. veronderstelt een rationele en georganiseerde actie : het zou slechts door daartoe technisch gevormde agenten mogen beoefend worden.

3. Het M.D. mag zich *niet in de plaats stellen* van de normale werking van groepen of vrije natuurlijke ingerichte gemeenschappen z.a.b.v. beroepsgroeperingen — ondernemingsraden — familiale lichamen — verenigingen van vooruitzicht of van hygiëne — wederzijdse onderlinge verzekeringen — coöperatieven...

Taak van de M. A.

De M.A. is de agent geschoold tot het beoefenen van het M.D., 't zij van persoon tot persoon, 't zij in gemeenschappen. De M.A. is evenzo geroepen om dienstig te zijn in de « sociale actie ».

Enkele voorbeelden voor België :

A. — *Van persoon tot persoon* : opbeuring van de personen die uit eigen kracht de oplossing niet vinden voor moeilijke gevallen of abnormale toestanden (bijstand — plaatsing kinderen — hulp aan krijgsgevangenen).

Wederzijdse aanpassing van het midden aan de persoon of omgekeerd wanneer voorbijgaande — of blijvende — stoornissen zich voordoen (M.D. van het gevangenissen — de misdadige jeugd — bij inrichtingen van geesteshygiëne).

B. — *In de gemeenschappen* :

— de arbeidsvoorwaarden « menselijk » maken : M.D. in de onderneming;

— toepassing van wettelijke of administratieve maatregelen die verscheiden zijn in toepassingsmodaliteit : schikkingen aangaande de hygiëne, verfraaiing, de veiligheid van het arbeidsmilieu;

— het contact tussen enkelingen en instellingen humaniseren.

C. — *In de sociale actie :*

— leiding van werken tot volksontwikkeling of self-help die een betere organisatie van nodige of nuttige kaders beogen, z.a. familie — beroep — groeperingen enz...

— taak van sociale adviseur ten opzichte van een beter organisatie van de kaders.

En nu voegen wij hierbij toch nog graag een rechtstreeks woordje tot de M.A. of candidaat-M.A.

Het is duidelijk dat iemand, die zich geroepen voelt tot het M.D., zekere geschiktheid daartoe nodig heeft en daarenboven overtuigd is dat bij het verlaten van de school niet alles voltrokken is : open oog en open hart, met verlangen naar verdere studie en vervolmakingsgelegenheden, zullen de M.A. aanzetten om zich in eigen beroepsgroepering te verenigen. Het is zelfs zeer nuttig vooraleer de studies aan te vatten bij bevoegde personen die ervaring hebben, om raad en informatie te gaan.

Bij gelegenheid van een provinciale tentoonstelling over het « Technisch onderwijs » in Oostvlaanderen, heeft de school voor M.D. uit Gent in een interessante « stand » over het M.D. volgende hoofdingen aangehaald :

Maatschappelijk Dienstbetoon vergt een opleiding in een sociale school;

Maatschappelijk Dienstbetoon is een roeping, vergt aanleg, morele eigenschappen, een goede gezondheid. Bij de illustratie ervan vonden wij toegeelicht : standvastigheid — ideaal — evenwicht — sociale zin — fijn gemoed — sterke wil...

Indien wij nog eens even over de Oceaan kijken lezen wij in het reeds aangehaalde « Social work as a profession », bl. 110 :

« Er zijn twee zaken die men aan zijn beroep aanbrengt : zijn eigen innerlijke hoedanigheden en bekwaamheden en de aangeworven kennis en ondervinding.

Wie zich voorneemt de sociale school te volgen vrage zich af wat, onder vorm van eigen aangeboren mogelijkheden, aangebracht kan worden. Een stoutmoedige en buitgane geest met gezond verstand zijn van belang. Met deze hoedanigheden dienen zin voor humor en zin voor verantwoordelijkheid verbonden te worden. Belangstelling voor anderen, geloof in de mogelijkheid dat mensen in zich de macht hebben om houding en gedrag te wijzigen, zijn onmisbaar.

Niet de economische voordelen mogen doorslag geven : M.D. geeft gelegenheid om de gemeenschap op constructieve wijze te dienen : er is nog veel pionierswerk te doen. Het bezorgt rijke voldoening in menselijke verhoudingen voor deze die hun volk « lief » hebben en vrij en gelukkig met hun medemensen kunnen omgaan in alle omstandigheden van het leven ».